

Nýjar reglur um lyfjaávisanir

Magnús Jóhannsson læknir magnus@landlaeknir.is, Anna Björg Aradóttir sviðsstjóri, Jón Pétur Einarsson lyfjafraeðingur, Ólafur B. Einarsson sérfræðingur

Á næstu mánuðum mun ganga í gildi ný reglugerð um lyfjaávisanir og afhendingu lyfja nr. 1266/2017.¹ Ýmsar breytingar eru frá eldri reglugerð og segja má að þessar nýju reglur veiti læknum meira aðhald í lyfjaávisunum en þær eldri. Þessum breytingum er ætlað að stuðla að skynsamlegri, markvissari og öruggari lyfja-notkun í landinu.

Stefnt er að því að innan fárra ára verði allar lyfjaávisanir rafrænar. Þess vegna eru þær takmarkanir á notkun pappírslýfseðla (á nýju eyðublaði; sjá viðauka við reglugerðina) að einungis má ávísa einu lyfi á hverjum lyfseðli og bara fyrir eina afgreiðslu. Með gildistöku síðar á árinu verður að ávísa ávana- og fíknilyfjum til afgreiðslu hér á landi á pappírformi. Frá 1. september 2018 má aðeins ávísa eftirritunarskyldum lyfjum til 30 daga notkunar í senn.

Nokkrar nýjar takmarkanir eru settar á lyfjaávisanir. Ef fyrir er gild ávisun í lyfjaávisanagátt fyrir ávana- og fíknilyfi er einungis heimilt að útbúa aðra ávisun á sama lyf ef ávísað er á annan styrkleika eða ef fella á úr gildi gildandi lyfjaávisun og útbúa nýja. Ennfremur er einungis heimilt að afgreiða metýlfenídat (ATC flokkur N06BA04) eða amfetamín (flokkur N06BA01) ef sjúklingur er með

gilt lyfjaskírteini frá Sjúkratryggingum Íslands. Áfram verður heimilt að ávísa lyfjum í síma en þó ekki til skömmtunar, ekki ávana- og fíknilyfi og einungis einni pakkningu í senn.

Embættinu hafa borist ábendingar frá heilsugæslulæknum um að þeir hafi verið settir á lyfjaskírteini sjúklinga vegna ADHD-greininga sérfræðinga að þeim forspurðum. Embættið vill benda á að það sé eðlilegt að læknar séu spurðir áður hvort þeir vilji taka að sér að sjá um ávisanir ADHD-lyfja. Nokkuð hefur borið á því að fólk sé að fá örvandi lyf umfram hámarks-skammta og jafnvel á sama tíma og viðkomandi er að fá önnur ávanabindandi lyf sem ekki eru æskileg með örvandi lyfjum. Heilsugæslulæknar sem taka að sér ávisanir ADHD-lyfja þurfa að vera tilbúnir að stýra meðferð þannig að ávisanir fari eftir klínískum leiðbeiningum.

Lengi hefur verið í gildi sú regla að sá sem leysir út eftirritunarskyld lyf í lyfjabúð þarf að sýna skilríki og kvitta fyrir mótöku. Ekki eru nærri öll ávanabindandi lyf eftirritunarskyld og nokkuð hefur borið á því að lyf hafi verið svikin út á nafn annarra. Til að hamla gegn slíkri misnotkun er nú tekin upp sú regla að allir sem leysa út lyf í lyfjabúð, óháð lyfi og pakkningastærð, skuli sýna skilríki.

Ef grunsemd um misferli vaknar, eftir að apótek afgreiðir lyfið, er því hægt að fletta upp hver leysti út viðkomandi lyf.

Embætti landlæknis rekur lyfjaávisanagátt sem tekur við rafrænum lyfjaávisunum og heldur utan um afgreiðslur þeirra. Þessi ávisanagátt tekur við rafrænum lyfjaávisunum sem læknar senda úr sínum sjúkraskrákerfum eða af vefsvæði Embættis landlæknis (*lyfsedlar.landlaeknir.is*). Viðmót lyfjaávisanagáttar er í stöðugri þróun og ný virkni verður þróuð og virkjuð eftir því sem efni standa til. Einnig má minna á að almenningur hefur aðgang að sinni eigin lyfjasögu og hvaða lyf viðkomandi á óútleyst í gáttinni, á vefsvæðinu *heilsuvera.is*

Mjög mikilvægt er að læknar noti lyfjagagnagrunn landlæknis (lyfjaávisanagáttina) sem mest en upplýsingar þar eru uppfærðar í rauntíma. Þetta er mikilvægt til að sjá hvaða lyfjum aðrir læknar eru að ávísa á sjúklinginn, til að forðast óheppilegar lyfjablöndur og almennt til að fá yfirsýn yfir lyfjasögu. Læknar geta einnig séð hvaða lyf skjólstæðingar þeirra eiga óútleyst í lyfjagátt og geta þeir felld út sínar ávisanir og annarra lækna ef ástæða er til.

Mikilvægi lyfjagagnagrunnsins er ótvírætt og eins og áður segir eru læknar hvattir til að nota hann alltaf þegar til meðhöndlunar skjólstæðinga kemur en ónaúðsynleg notkun er bönnuð (það að einhverjum sé flett upp sem ekki er til skoðunar/meðhöndlunar hjá viðkomandi lækni) og er Embætti landlæknis með eftirlitshlutverk gagnvart því. Nú eru í þróun aðferðir við það eftirlit og er rétt að læknar og heilbrigðisstarfsfólk viti af því.

Heimildir

1. reglugerð.is/reglugerdir/efrir-raduntum/velferdar-raduneyti/nr/1266-2017

Ertu með hugmynd
að dagskrá fyrir
Læknadaga
21.-25. janúar 2019?

Þeir sem vilja leggja til efni í dagskrá Læknadaga eru beðnir að fylla út umsóknarblað á innra neti Læknafélagsins og senda til Margrétar Aðalsteinsdóttur margret@lis.is fyrir 10. maí næstkomandi.